

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร. 0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทนายวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

เจ้าพนักงานธุรการ

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครราชสีมา

ความรู้ความสามารถทั่วไปและความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

ปี 66

หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก

ทดสอบความรู้ ความสามารถที่ใช้เฉพาะสำหรับตำแหน่ง (สอบข้อเขียน)

1. ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ ได้แก่ วิสัยทัศน์ บทบาท ภารกิจ โครงสร้าง อำนาจหน้าที่ กฎหมายที่เกี่ยวข้องและอื่นๆ
2. ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน กฎหมาย กฎ และระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงานธุรการ ได้แก่
 - ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เนื้อหาภายในเล่มประกอบด้วย

- ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ. 2526
- ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบุคคล
- การเขียนหนังสือติดต่อกับราชการ
- การจัดทำวาระการประชุม การเขียนรายงานการประชุม
- ความรู้เกี่ยวกับงานสารบรรณ
- การประสานงานและการจัดการองค์การ
- ความรู้เกี่ยวกับงานธุรการ

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร. 081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือสอบเจ้าพนักงานธุรการ
สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครราชสีมา

รวบรวมและเรียบเรียงโดย.....

ฝ่ายวิชาการ สถาบัน THE BEST CENTER

ห้ามตัดต่อหรือคัดลอกส่วนใดส่วนหนึ่งของเนื้อหา

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ราคา 270 บาท

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

The Best Center InterGroup Co., Ltd.

บริษัท เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์ อินเตอร์กรุป จำกัด

บริหารงานโดย ดร.สิงห์ทอง บัวชุมและอาจารย์จันทน์ บัวชุม (ติวเตอร์ทั้ง ๓ คน รวม)

เลขที่ 2145/7 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์.081-496-9907,0-2314-1492, 0-2318-6868 โทรสาร. 0-2718-6274 line id: @thebestcenter

www.thebestcenter.com หรือ www.facebook.com/bestcentergroup

ความรู้เกี่ยวกับกรมคุมประพฤติ

➤ความเป็นมา

ประเทศไทยเริ่มมีการนำระบบคุมประพฤตินำมาใช้เป็นครั้งแรกตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 โดยมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อน ส่วนผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ นั้นแม้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 56, 57 และ 58 จะได้บัญญัติถึงวิธีการเกี่ยวกับการคุมประพฤติไว้ แต่อย่างไรก็ตามศาลลงใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษเพียงอย่างเดียว โดยไม่ใช้วิธีการคุมความประพฤติ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลได้ จนกระทั่งรัฐบาลได้ผ่านพระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติ ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 และได้มีการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับกองสังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการกระทรวงยุติธรรม และได้เปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 โดยดำเนินการในกรุงเทพมหานครก่อน จนปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเพื่อเป็นการให้โอกาสแก่ประชาชนในทุกภูมิภาคของประเทศ ให้ได้รับประโยชน์จากวิธีการคุมความประพฤติ จึงได้มีการเปิดดำเนินการสำนักงานคุมความประพฤติในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ เนื่องจากมีการขยายงานออกสู่ส่วนภูมิภาคมากขึ้น จึงให้สำนักงานคุมประพฤติกลางมีปริมาณงาน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบ เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สำนักงานคุมประพฤติกลางจึงได้รับการ ยกฐานะให้เป็น "กรมคุมประพฤติ" เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่ และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรมไปเป็นของกรมคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535 ดังนั้น วันที่ 15 มีนาคม ของทุกปี จึงถือเป็น "วันก่อตั้งกรมคุมประพฤติ"

➤วิสัยทัศน์ (Vision) :

“มุ่งมั่นแก้ไขและพัฒนาผู้ถูกคุมความประพฤติอย่างมีมาตรฐาน โดยบูรณาการกับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความปลอดภัยในชุมชน”

➤พันธกิจ (Mission) :

- ๑) แก้ไขและพัฒนาผู้ถูกคุมความประพฤติตามมาตรฐานงานคุมประพฤติ
- ๒) ส่งเสริมและเฝ้าระวังความปลอดภัยในชุมชนด้วยระบบงานคุมประพฤติ
- ๓) ขับเคลื่อนการบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขและพัฒนาผู้ถูกคุมความประพฤติ

➤ค่านิยมกรมคุมประพฤติ

ค่านิยม 6 ประการ I AM D.O.P

I : Integrity ; ความซื่อสัตย์

A : Accountability ; ตรวจสอบได้/การรับผิดชอบ

M : Morality ; คุณธรรม

D : Development ; มุ่งมั่นพัฒนา

O : Opportunity ; สร้างโอกาส

P: Participation ; การมีส่วนร่วม

➤ วัฒนธรรมองค์กร

"มีความซื่อสัตย์ ตรวจสอบได้ ภายใต้คุณธรรม เพื่อมุ่งมั่นในการพัฒนา สร้างโอกาสเพื่อปวงประชาชนแบบมีส่วนร่วม"

➤ อำนาจหน้าที่

โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการสืบเสาะและพินิจ ควบคุมและสอดส่อง แก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นพิจารณาคดีของศาล และภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษา ตามที่กฎหมายกำหนด
2. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. ส่งเสริมสนับสนุนเกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน
4. พัฒนาระบบ รูปแบบ และดำเนินการเพื่อสร้างคุณธรรมเชิงสมานฉันท์เพื่อบรรเทาผลร้ายหรือการระงับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด
5. พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน

6. จัดทำและประสานแผนงานของกรมให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทของกระทรวง รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด

7. เสริมสร้าง สนับสนุน ส่งเสริม และประสานงานให้ชุมชน เครือข่าย และภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบเครือข่ายยุติธรรมชุมชนหรือรูปแบบอื่นในการป้องกันสังคมจากอาชญากรรม และการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและผู้ที่อยู่ในกระบวนการคุมประพฤติของกรม

8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

➤ นโยบายของกรมคุมประพฤติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

ขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 และการขับเคลื่อนประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี กรมคุมประพฤติจำเป็นต้องปรับกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการแก้ไขจุดอ่อนและเสริมสร้างจุดแข็ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการคืนคนดีสู่สังคมและการสร้างสังคมปลอดภัย

ปีที่ผ่านมา กรมคุมประพฤติขับเคลื่อนองค์กรตามนโยบาย 4 P ประกอบด้วย Probation การสร้างระบบงานคุมประพฤติ ให้เป็นหลักประกันความปลอดภัยของชุมชน และสร้างสมดุลระหว่างการแก้ไขฟื้นฟูและการบังคับใช้กฎหมาย Professional การทำงานอย่างมืออาชีพ สร้างมาตรฐานทั้งบุคลากร การปฏิบัติงาน และหน่วยงาน Progressive เร่งพัฒนาระบบงานให้ทันสมัย ด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาขับเคลื่อนการทำงานและการให้บริการ และ Proactive เน้นการทำงานเชิงรุก ซึ่งกรมคุมประเวศดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวได้ในระดับหนึ่ง แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 นี้ จะต้องปรับกระบวนการทำงานให้ชัดเจนขึ้น โดยใช้วิธีการทำงานแบบ Smart Probation เพื่อให้เข้าสู่ยุคคุมประพฤติ 4.0 หรือ Probation 4.0

Probation 4.0 คืออะไร

ตลอดระยะเวลา 40 ปี จากช่วงเวลาที่สำนักงานคุมประพฤติก่อตั้งขึ้นในปี 2522 เราได้ผ่านการพัฒนามาแต่ละช่วงเวลา จนถึงปัจจุบันที่สังคมขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ประชาชนคาดหวังให้ภาครัฐมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีการปฏิรูปประเทศเพื่อเข้าสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 กรมคุมประเวศจึงไม่สามารถหยุดนิ่งอยู่กับที่ได้ เราจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนอย่างเร่งด่วนภายในปี 2562-2563 นี้ เพื่อพัฒนาให้ทันต่อเปลี่ยนแปลงของประเทศไทย

หากเรายังทำงานแบบเดิม การบรรลุวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ตามแผนปฏิบัติราชการ 4 ปี (2561-2564) อาจไม่เกิดขึ้น และสุดท้าย เป้าหมายที่ตั้งไว้ตามแผนแม่บทกรมคุมประพฤติ 20 ปี อาจไม่บรรลุผล การก้าวเข้าสู่ยุค Probation 4.0 จึงจำเป็น ซึ่งหมายถึง การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย ทำงานอย่างเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งในระดับพื้นที่และสากล และทำงานโดยตอบสนองความต้องการของประชาชน

การขับเคลื่อนองค์กรสู่ยุค Probation 4.0 ด้วย Smart Probation

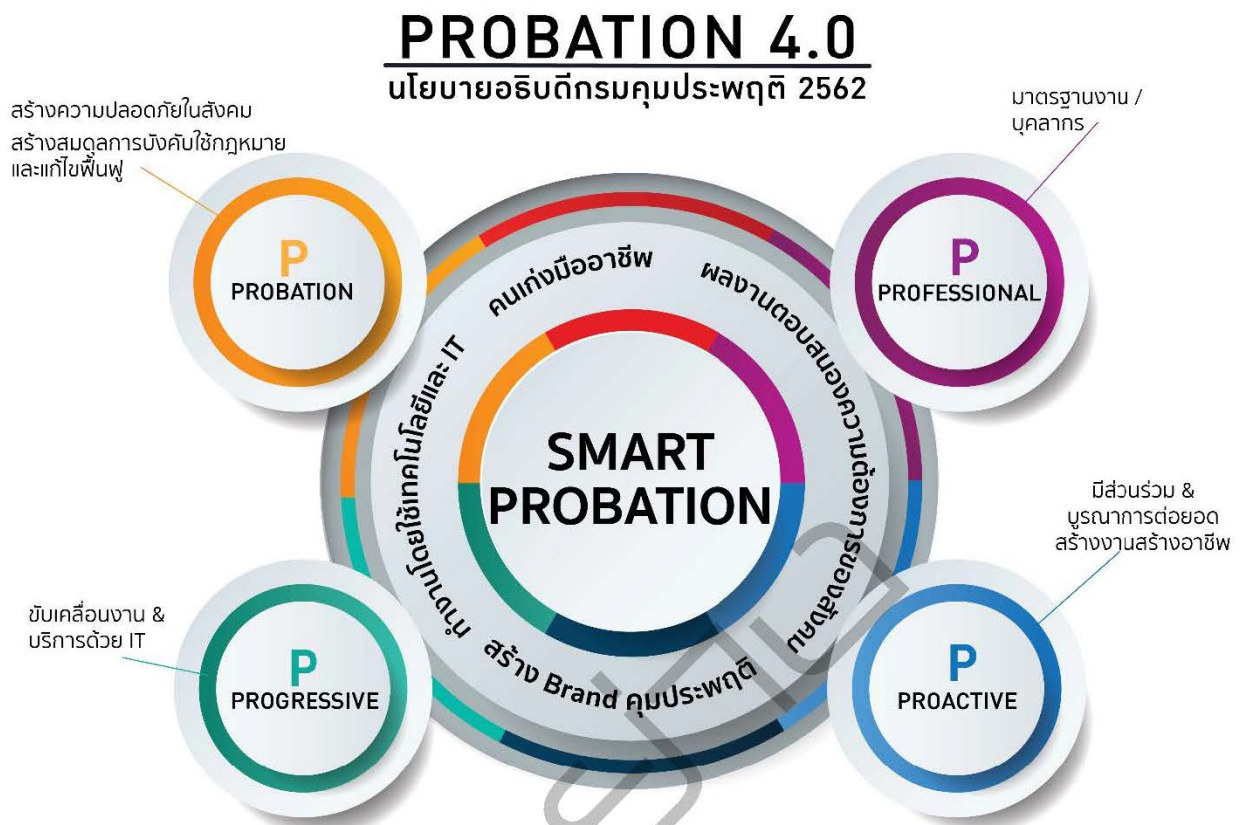
เพื่อบูมสู่ Probation 4.0 ในปีนี้ จึงเน้นการทำงานแบบ Smart Probation ซึ่งเป็นการทำงานและให้บริการในภารกิจของกรมคุมประพฤติให้เป็นไปตามมาตรฐาน ด้วยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และนำระบบสารสนเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ลดภาระงาน โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วย หรือบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเชี่ยวชาญ หรือทรัพยากรเพียงพอมาร่วมดำเนินการ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน (Win-win)

บุคลากรของกรมคุมประพฤติ ต้องมีความรู้ความสามารถ เพื่อทำงานได้ตามมาตรฐาน รู้จักแสวงหาความรู้ และใช้นวัตกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงาน ทำงานเชิงรุกเพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และเข้าใจถึงความต้องการของประชาชนและสามารถทำงานตอบสนองได้ จนผลงานเป็นที่ยอมรับ Smart Probation จึงเป็นวิธีการขับเคลื่อนองค์กรด้วยบุคลากรที่มีความเป็นมืออาชีพและมีสมรรถนะสูง มีการใช้เทคโนโลยีในการทำงานและให้บริการ และมุ่งสร้างผลงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคม เป็นการสร้าง Brand คุมประพฤติ และทำให้กรมคุมประพฤติเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างกว้างขวาง หน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะต้องแสวงหาวิธีการทำงานใหม่ ปรับรูปแบบการทำงานเดิมให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น

การทำงานแบบ Smart Probation จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรของกรมทุกระดับ พวกเราอาจจะต้องปรับวิธีการคิดในการทำงาน จะต้องเรียนรู้ทั้งวิธีการใหม่ เช่น ทักษะด้านดิจิทัล และเพิ่มพูนความรู้ในภารกิจหลัก เข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่และวัตถุประสงค์ของงานคุมประพฤติ เปิดกว้างรับสิ่งใหม่ ท้นต่อความเป็นไปของสังคม

สิ่งที่สำคัญอีกประการ คือ กรมคุมประพฤติต้องสนับสนุนอย่างเต็มที่ ให้มีทรัพยากรและเครื่องมือในการทำงานอย่างเพียงพอ ผลักดันให้ทุกคนมีโอกาสพัฒนาตนเอง มีความก้าวหน้า ภูมิใจในอาชีพ และเกิดความผูกพันในองค์กร

ในปี 2562 นี้ ภารกิจที่สำคัญของกรมคุมประพฤติ ยังคงมุ่งเน้นการทำงานทุกภารกิจให้เป็นไปตามมาตรฐาน การทำงาน After care การสร้างงานสร้างอาชีพ การนำเทคโนโลยีเข้ามาขับเคลื่อนการทำงานและการให้บริการ เช่น การนำเครื่องมือติดตามตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้กับผู้กระทำผิด การวางกระบวนการทำงานและการให้บริการประชาชนในรูปแบบ Digital Service การจัดฐานข้อมูล Big Data เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ทั้งหมดนี้ เพื่อให้มีผลิตผลคนดีสู่สังคมอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ทั้งการพัฒนามาตรการ Cyber Security และมาตรการลดใช้กระดาษ Zero Copy รวมทั้งให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามกรอบแนวทางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนปฏิรูปประเทศ แผนแม่บทกระทรวงยุติธรรม 20 ปี แผนแม่บทกรมคุมประพฤติ 20 ปี แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี กรมคุมประพฤติ และนโยบาย 5 จำเป็นต่อเนื่อง 4 จำเป็นเร่งด่วน 3 จำเป็นยั่งยืน

➤ การกิจ (งานคุมประพฤติ)

ความเป็นมาการคุมความประพฤติ

การคุมความประพฤติหรือการควบคุมและสอดส่อง (Supervision) เป็นวิวัฒนาการของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในแนวทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขฟื้นฟู ซึ่งเชื่อว่า พฤติกรรมการกระทำผิดของมนุษย์เป็นผลมาจากเหตุปัจจัยต่างๆ ทั้งด้านชีวภาพและสภาพแวดล้อม ดังนั้น การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดี จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทางสังคมที่จะส่งเสริมให้ผู้กระทำผิดได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ทั้งด้วยกระบวนการทางกฎหมายและกระบวนการทางพฤติกรรมศาสตร์

ความหมายของการคุมความประพฤติ

การควบคุมและสอดส่อง เป็นรูปแบบและวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ให้โอกาสแก่ผู้กระทำผิดในการปรับปรุงแก้ไขตนเองในชุมชน โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัวไว้ แต่กำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติไว้ให้ผู้กระทำผิดปฏิบัติ และมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลและสนับสนุนช่วยเหลือผู้กระทำผิดตามระดับความเสี่ยงต่อการกระทำผิดซ้ำและสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิดแต่ละราย เพื่อให้ผู้กระทำผิดไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นใหม่ ตลอดจนได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัย มีคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข

วัตถุประสงค์การคุมความประพฤติ

๑. เพื่อให้โอกาสผู้กระทำความผิดได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองให้เป็นพลเมืองดี โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัว
๒. เพื่อควบคุมพฤติกรรมและตัดโอกาสในการกระทำความผิดซ้ำ ด้วยการควบคุมดูแลตามระดับความเสี่ยงในการกระทำความผิดซ้ำและส่งเสริมช่วยเหลือตามความรุนแรงของสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำความผิดแต่ละราย ให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยและพัฒนาคุณภาพชีวิต
๓. เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพของสังคมและปกป้องชุมชนสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม

ประโยชน์ของการคุมความประพฤติ

๑. การคุมความประพฤติผู้กระทำความผิด สามารถแก้ไขฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้กระทำความผิด เพื่อให้ผู้กระทำความผิดกลับตนเป็นพลเมืองดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติ
 ๒. ผู้กระทำความผิดได้รับโอกาสให้ปรับปรุงแก้ไขตนเองด้วยมาตรการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน โดยไม่ต้องถูกควบคุมตัว
 ๓. การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นรายบุคคล มีผลดีต่อผู้กระทำความผิดมากกว่าการจำคุก เนื่องจากผู้กระทำความผิดจะไม่ได้รับผลกระทบจากการตีตรา และหลีกเลี่ยงการเรียนรู้ประสบการณ์อาชญากรรมจากเรือนจำ
 ๔. เป็นวิธีการส่งเสริมให้ผู้กระทำความผิดยังคงมีความสัมพันธ์กับครอบครัว สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้
 ๕. ลดการกระทำความผิดซ้ำของผู้กระทำความผิด
 ๖. ป้องกันสังคมจากอาชญากรรม
 ๗. ประหยัดค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดด้วยระบบควบคุมตัว เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการควบคุมในสถานควบคุมสูงกว่าค่าใช้จ่ายในการคุมความประพฤติ
 ๘. บรรเทาความแออัดในเรือนจำ
- ปัจจุบันการดำเนินงานคุมความประพฤติในความรับผิดชอบโดยตรงของกรมคุมประพฤติ แบ่งออกตามกลุ่มผู้กระทำความผิดได้เป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑. การคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่

การคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ หมายถึง การคุมความประพฤติ ผู้กระทำความผิดที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไปในวันที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้น

๑.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ประกอบด้วยกฎหมายสำคัญๆ ดังต่อไปนี้

- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖-๕๘ มาตรา ๗๔-๗๕
- พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๖
- พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๒๕๕๙

๑.๒ ผู้มีอำนาจสั่งคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ผู้มีอำนาจสั่งให้ดำเนินการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ คือ ศาล ตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ.๒๕๕๙

ศาล หมายถึง ศาลยุติธรรมที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา แต่ไม่รวมถึงศาลเยาวชนและครอบครัว เว้นแต่ในคดีอาญาที่ศาลเยาวชนและครอบครัวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งผู้กระทำความผิดมีอายุตั้งแต่สิบแปดปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในวันที่การกระทำความผิดได้เกิดขึ้น

๑.๓ เงื่อนไขการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ในกรณีที่ศาลสั่งคุมความประพฤติ ศาลจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคสอง ดังนี้

๑. ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถามแนะนำช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติและการประกอบอาชีพ หรือจัดให้ทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่เจ้าพนักงานและผู้กระทำความผิดเห็นสมควร
๒. ให้เลิกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ
๓. ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติดังอื่นอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก
๔. ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด
๕. เงื่อนไขอื่นๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกากระทำความผิดขึ้นอีก

ในการกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤตินี้ เป็นดุลพินิจของศาล ศาลอาจวางเงื่อนไขทุกข้อหรือบางข้อก็ได้ ในกรณีที่พฤติการณ์เกี่ยวกับการคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไปเมื่อศาลเห็นสมควรอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อใดข้อหนึ่งเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใดที่ศาลยังมิได้กำหนดไว้เพิ่มเติมก็ได้

๑.๔ ระยะเวลาในการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ศาลจะพิพากษาในคุมความประพฤติแก่จำเลยรายใดไว้ภายในระยะเวลาเพียงใดขึ้นอยู่กับดุลพินิจของศาล แต่ต้องไม่เกิน ๕ ปี นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ทั้งนี้เป็นไปตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๕๖ วรรคแรก

๑.๕ กระบวนการคุมความประพฤติผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ในการปฏิบัติงานควบคุมและสอดส่องมีกระบวนการ ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การรับคดี เป็นขั้นตอนเมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับหนังสือแจ้งคำพิพากษา/คำสั่งจากศาล หรือหนังสือแจ้งการปล่อยคุมความประพฤติจากเรือนจำ / ทัณฑสถาน เจ้าหน้าที่ธุรการคดีจะลงทะเบียนรับคดีเข้าสู่ระบบกลาง รวบรวมเอกสารจัดตั้งสำนวนคดีแล้วมอบให้หัวหน้ากลุ่มงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะพิจารณาจ่ายคดีให้พนักงานคุมประพฤติ

ขั้นตอนที่ ๒ การชี้แจงเงื่อนไขการคุมความประพฤติและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติ เมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติมาพบพนักงานคุมประพฤติหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษา / คำสั่งให้คุมความประพฤติ พนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการปฐมนิเทศชี้แจงให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าใจในคำพิพากษา

/ คำสั่งและเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ตลอดจนรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติและจัดทำกำหนดนัดรายงานตัว

ขั้นตอนที่ ๓ วิเคราะห์และวางแผน เป็นขั้นตอนที่พนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนจะนำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับประวัติภูมิหลังของผู้ถูกคุมความประพฤติ ตลอดจนสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีมาวิเคราะห์และประเมินและวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยการใช้เกณฑ์ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ และเกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการในการจำแนกผู้กระทำผิด

ขั้นตอนที่ ๔ ควบคุมและสอดส่องตามเงื่อนไข / แก้ไขฟื้นฟูตามสภาพปัญหา เป็นขั้นตอนการดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติ เพื่อควบคุมดูแลและส่งเสริมช่วยเหลือผู้กระทำผิดตามระดับความเสี่ยงหรือแนวโน้มต่อการกระทำผิดซ้ำและระดับความรุนแรงของสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติและได้รับการแก้ไขฟื้นฟูให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสัปดาห์ละหนึ่งครั้งเป็นผลเป็นดี และไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ ๕ ประเมินสรุปผลเป็นขั้นตอนที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละสำนวน โดยพนักงานคุมประพฤติจะต้องทบทวนแผนการดำเนินงาน และการประเมินความเสี่ยงและสภาพปัญหาและความต้องการซ้ำตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูหรือแผนการคุมความประพฤติที่กำหนดไว้มีการดำเนินการตามแผน เพื่อปรับแผนการคุมประพฤติให้มีประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ

ขั้นตอนที่ ๖ จัดทำรายงานการคุมความประพฤติ เป็นขั้นตอนของพนักงานคุมประพฤติในการตรวจสอบสำนวนและประมวลข้อมูลในการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่ดำเนินการเสร็จสิ้นทั้งในกรณีที่เป็นไปตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติและไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ มาจัดทำเป็นรายงานการคุมความประพฤติเพื่อเสนอต่อศาลหรือกรมราชทัณฑ์

๒. การคุมความประพฤติผู้ได้รับการพักโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

การพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก เป็นมาตรการที่กรมราชทัณฑ์นำมาใช้ในการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดที่มีความประพฤติดีและอยู่ในระเบียบวินัย มีความอดสาหะ ตั้งใจศึกษาอบรม ขยันฝึกวิชาชีพและทำความชอบแก่ราชการ ได้ออกไปสู่ครอบครัวและชุมชนก่อนครบกำหนดโทษ ภายใต้เงื่อนไขการคุมประพฤติ

๒.๑ ประเภทของการคุมความประพฤติผู้ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

- การพักการลงโทษ (Parole) หมายถึง การปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดออกมาอยู่นอกเรือนจำก่อนครบกำหนดโทษภายใต้เงื่อนไขการคุมความประพฤติ และจะพึงกระทำได้เมื่อนักโทษเด็ดขาดนั้นได้รับโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของกำหนดโทษตามหมายศาลในขณะนั้น ให้กำหนดไม่น้อยกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกินกำหนดโทษที่ยังเหลืออยู่

- การลดวันต้องโทษ (Good-Time Allowance) หมายถึง การประโยชน์ลดวันต้องโทษจำคุกแก่นักโทษเด็ดขาดที่มีความประพฤติดีในระหว่างต้องโทษในเรือนจำ ซึ่งจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือไม่น้อยกว่าสิบปี ในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุก

ตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลา ซึ่งนักโทษเด็ดขาดที่ได้รับการลดวันต้องโทษจำคุก ต้องเป็นนักโทษชั้นดีขึ้นไปเท่านั้น

๒.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก ประกอบด้วยกฎหมายดังต่อไปนี้

- พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.๒๕๖๐

๒.๑ ผู้มีอำนาจสั่งพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุก

กรณีพักการลงโทษ คณะกรรมการพิจารณาพักการลงโทษจะพิจารณาการพักการลงโทษได้ต่อเมื่อคณะกรรมการต่อไปเห็นชอบ และได้รับการอนุมัติจากอธิบดีกรมราชทัณฑ์

๑. คณะกรรมการในส่วนกลาง ประกอบด้วย

- ปลัดกระทรวงยุติธรรม (เดิมเป็น ปลัดกระทรวงมหาดไทย) ประธานกรรมการ
- ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ กรรมการ
- ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรรมการ
- ผู้แทนกรมการปกครอง กรรมการ
- ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด กรรมการ
- ผู้แทนกรมคุมประพฤติ กรรมการ (เพิ่ม)

๒. คณะกรรมการสำหรับเรือนจำกลาง ประกอบด้วย

- ข้าราชการชั้นหัวหน้าแผนกที่อธิบดีตั้งขึ้นไม่น้อยกว่า ๓ นาย

๓. คณะกรรมการสำหรับเรือนจำภูมิภาค ประกอบด้วย

- ผู้บัญชาการเรือนจำ ประธาน
- ข้าราชการประจำแผนกขึ้นไปเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งขึ้น ๒ นาย

๔. กรณีมีเหตุพิเศษ จะพักการลงโทษมากกว่าที่กำหนดก็ได้ ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาอนุมัติ โดยคณะกรรมการ ประกอบด้วย (ขณะนี้อยู่ในระหว่างปรับเปลี่ยนคณะกรรมการใหม่ให้สอดคล้องกับสังกัด)

- ปลัดกระทรวงมหาดไทย ประธานกรรมการ
- ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ กรรมการ
- ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรรมการ
- ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย กรรมการ
- ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด กรรมการ

๕. กรณีกรมราชทัณฑ์มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ในการอนุมัติการพักการลงโทษให้แก่ักโทษเด็ดขาด เฉพาะรายที่มีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์พักการลงโทษตามกฎหมายและเหลือโทษจำคุกต่อไปไม่เกิน ๑ เดือน และจะปล่อยตัวคุมประพฤติอยู่ภายในพื้นที่ของจังหวัดนั้น

เกณฑ์การพิจารณาพักการลงโทษ คณะกรรมการ มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้นักโทษได้รับการพักการลงโทษ ดังนี้

๑. พฤติการณ์ในระหว่างคุมขังอยู่ในเรือนจำ คือ

- ความอดุสาหะ
- ความก้าวหน้าทางการศึกษา
- การทำงานหรือทำความชอบแก่ราชการเป็นพิเศษ
- ความประพฤติขณะต้องโทษ

๒. พฤติกรรมก่อนต้องโทษจำคุก

- ประวัติครอบครัว
- อาชีพ
- ข้อเท็จจริงในการกระทำความผิด (สาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น)

๓. ผู้อุปการะและที่อยู่อาศัย โดยจะพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ฐานะ อาชีพ ตลอดจนสภาพแวดล้อม และที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่นักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการพักการลงโทษ

๑. ชั้นเยี่ยม ไม่เกิน ๑ ใน ๓ ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด

๒. ชั้นดีมาก ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด

๓. ชั้นดี ไม่เกิน ๑ ใน ๕ ของกำหนดโทษที่ระบุไว้ในหมายแจ้งโทษเด็ดขาด ในกรณีที่มีการพระราชทานอภัยโทษ ให้ถือกำหนดโทษตามหมายแจ้งโทษเด็ดขาดฉบับหลังสุด

กรณีการลดวันต้องโทษจำคุก คณะกรรมการพิจารณาการลดวันต้องโทษจำคุก

เมื่อกรมราชทัณฑ์เห็นสมควรลดวันต้องโทษจำคุกให้แก่ นักโทษเด็ดขาดรายใด จะต้องเสนอ

คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาโดยมีมติเสียงส่วนมาก ซึ่งประกอบด้วย

- ผู้แทนจากกรมราชทัณฑ์
- ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด
- ผู้แทนจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
- จิตแพทย์จากกรมการแพทย์

เกณฑ์การพิจารณาการลดวันต้องโทษจำคุก

๑. นักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกให้เดือนละไม่เกิน ๕ วัน แต่การลดวันต้องโทษจำคุกจะพึงกระทำได้เมื่อนักโทษเด็ดขาดได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๖ เดือน หรือไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ในกรณีที่ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดเวลา

๒. นักโทษเด็ดขาดได้รับโทษจำคุกมาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๖ เดือน นับตั้งแต่วันต้องจำคุกจนถึงวันที่เข้าหลักเกณฑ์ คือ จำคุกมาแล้ว ๑๘๐ วัน และเป็นชั้นดีขึ้นไป ทั้งนี้ให้รวมวันหักขังเข้าด้วย และเริ่มเดือนที่ ๗ จึงจะได้รับประโยชน์จากการลดวันต้องโทษจำคุก ตามชั้นที่ได้รับอยู่คือ ตั้งแต่ชั้นดีขึ้นไป แต่ถ้านักโทษเด็ดขาดยังอยู่ในชั้นกลาง-เลว-เลวมาก ก็ยังไม่ได้รับประโยชน์ ให้รอจนกว่าจะสะสมความดีเข้าหลักเกณฑ์

๓. นักโทษเด็ดขาดได้รับโทษจำคุกในกรณีต้องโทษจำคุกตลอดชีวิตที่มีการเปลี่ยนโทษจำคุกตลอดชีวิตเป็นโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลา ต้องได้รับโทษจำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี จึงจะเริ่มได้รับผลประโยชน์จากการลดวันต้องโทษจำคุกตามชั้นที่มีอยู่ตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ โดยได้รับผลประโยชน์ตั้งแต่เดือนที่ ๑ ของปีที่ ๑๑ ที่ต้องโทษมา

นักโทษเด็ดขาดอาจได้รับการลดวันต้องโทษจำคุกตามชั้นและตามจำนวนวัน ดังต่อไปนี้

๑. ชั้นเยี่ยม เดือนละ ๕ วัน

๒. ชั้นดีมาก เดือนละ ๔ วัน

๓. ชั้นดี เดือนละ ๓ วัน

๒.๔ เงื่อนไขการคุมความประพฤติของผู้ได้รับพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก ซึ่งเงื่อนไขที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมได้บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงออก ตามความในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยต้องปฏิบัติตามจนครบกำหนดระยะเวลาพ้นโทษ ดังนี้

(๑) ต้องไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุมประพฤติภายใน ๓ วัน นับแต่ได้รับการปล่อยตัวและต่อไปให้ไปรายงานตัวพนักงานคุมประพฤติ ตามที่พนักงานคุมประพฤติกำหนดจนกว่าจะพ้นโทษ

(๒) ต้องพักอาศัยอยู่กับผู้ปกครองตามบ้านเลขที่ที่แจ้งไว้และห้ามออกนอกเขตท้องที่จังหวัด เว้นแต่เพื่อกิจธุระสำคัญและต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานคุมประพฤติก่อน

(๓) ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับ หากฝ่าฝืนและถูกลงโทษโดยเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับนั้น ต้องแจ้งให้พนักงานคุมประพฤติทราบทุกครั้ง

(๔) ให้ประกอบอาชีพสุจริต หากเปลี่ยนเป็นสถานที่ทำงานหรือย้ายงานใหม่ ต้องแจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบทุกครั้ง

(๕) ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำตักเตือนของพนักงานคุมประพฤติและเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟู ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมคุมประพฤติกำหนด

(๖) ห้ามประพฤติในตนในทางเสื่อมเสีย เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติดและกระทำความผิดขึ้นอีก

(๗) ห้ามเกี่ยวข้องกับสารระเหย วัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตหรือประสาท หรือยาเสพติดให้โทษทุกประเภท รวมทั้งอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดทุกชนิด

(๘) ห้ามเยี่ยมเยียนและติดต่อกับนักโทษที่ไม่ใช่ญาติ ซึ่งกำลังต้องโทษอยู่

(๙) ต้องแสดงหนังสือสำคัญการปล่อยตัวต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าพนักงานเรือนจำ เมื่อมีการเรียกให้แสดง และหากหนังสือสำคัญการปล่อยตัวสูญหายให้รีบแจ้งต่อพนักงานคุมประพฤติ

๒.๕ ระยะเวลาของการคุมความประพฤติผู้ได้รับพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุก

ระยะเวลาของการคุมประพฤติผู้ได้รับพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกนั้น นับตั้งแต่วันที่ได้รับการปล่อยคุมประพฤติจนถึงวันพ้นโทษของผู้ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจำคุกแต่ละราย ซึ่งได้ระบุไว้ในหนังสือสำคัญปล่อยตัวคุมประพฤติ

๒.๖ กระบวนการคุมความประพฤติผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ

กระบวนการคุมความประพฤติผู้ได้รับการพักการลงโทษและลดวันต้องโทษประกอบด้วย ๖ ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การรับคดี เป็นขั้นตอนเมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับหนังสือแจ้งการปล่อยคุมความประพฤติจากเรือนจำ / ทัณฑสถาน เจ้าหน้าที่ธุรการคดีจะลงทะเบียนรับคดีเข้าสู่ระบบกลาง รวบรวมเอกสารจัดตั้งสำนวนคดีโดยใช้สำนวนสืบเสาะฯ ของคดีนั้นเป็นสำนวนคดีสอดคล้องต่อเนื่องกัน แล้วมอบให้หัวหน้ากลุ่มงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจะพิจารณาจ่ายคดีให้พนักงานคุมประพฤติ

ขั้นตอนที่ ๒ การชี้แจงเงื่อนไขการคุมความประพฤติและรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนการดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติ เมื่อผู้ถูกคุมความประพฤติมาพบพนักงานคุมประพฤติตามหนังสือแจ้งการปล่อยคุมความประพฤติจากเรือนจำ/ทัณฑสถาน พนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการปฐมนิเทศชี้แจงให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเข้าใจในคำสั่งและเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ตลอดจนรวบรวมหลักฐานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ถูกคุมความประพฤติและจัดทำกำหนดนัดรายงานตัว

ขั้นตอนที่ ๓ วิเคราะห์และวางแผน เป็นขั้นตอนที่พนักงานคุมประพฤติเจ้าของสำนวนจะนำข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับประวัติภูมิหลังของผู้ถูกคุมความประพฤติ ตลอดจนสภาพความผิดและพฤติการณ์แห่งคดีมาวิเคราะห์และประเมินและวางแผนแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยการใช้เกณฑ์ความเสี่ยงหรือแนวโน้มการกระทำผิดซ้ำและเกณฑ์สภาพปัญหาและความต้องการในการจำแนกผู้กระทำผิด

ขั้นตอนที่ ๔ ควบคุมและสอดส่องตามเงื่อนไข / แก้ไขฟื้นฟูตามสภาพปัญหา เป็นขั้นตอนการดำเนินงานของพนักงานคุมประพฤติ เพื่อควบคุมดูแลและสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้กระทำผิดตามระดับความเสี่ยงหรือแนวโน้มต่อการกระทำผิดซ้ำและระดับความรุนแรงของสภาพปัญหาและความต้องการของผู้กระทำผิด เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติและได้รับการแก้ไขฟื้นฟูให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยกลับตนเป็นพลเมืองดี และไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำขึ้นอีก

ขั้นตอนที่ ๕ ประเมินสรุปผลเป็นขั้นตอนที่พนักงานคุมประพฤติจะต้องตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละสำนวน โดยพนักงานคุมประพฤติจะต้องทบทวนแผนการดำเนินงาน และการประเมินความเสี่ยงและสภาพปัญหาและความต้องการซ้ำตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูหรือแผนการคุมความประพฤติที่กำหนดไว้มีการดำเนินการตามแผน เพื่อปรับแผนการคุมประพฤติให้มีประสิทธิภาพในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ

ขั้นตอนที่ ๖ จัดทำรายงานการคุมความประพฤติ เป็นขั้นตอนของพนักงานคุมประพฤติในการตรวจสอบสำนวนและประมวลข้อมูลในการคุมความประพฤติผู้ถูกคุมความประพฤติที่ดำเนินการเสร็จสิ้นทั้งในกรณีที่เป็น

ตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติและไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ มาจัดทำเป็นรายงานการคุมความประพฤติเพื่อเสนอต่อกรมราชทัณฑ์

๓. การคุมความประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กหรือเยาวชน

การคุมประพฤติดังกล่าวในประเทศไทย เริ่มดำเนินการอย่างเป็นทางการมาตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยได้มีการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง) และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง (ปัจจุบันยกฐานะเป็นกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด รวมทั้งการคุมประพฤติดังกล่าวขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ หลังจากนั้นจึงมีการขยายการดำเนินงานในลักษณะเดียวกันไปสู่ภูมิภาคครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ

ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเกี่ยวกับแนวทางรูปแบบการลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติ โดยกำหนดให้กรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลักในการคุมความประพฤติผู้กระทำผิดทั้งในชั้นก่อน ระหว่างและหลังการพิจารณาคดีของศาล ทั้งกับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่ และภายหลังจึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ และพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่กำหนดให้โอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ ตลอดจนส่วนประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุมประพฤติดังกล่าวมาตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้เป็นภารกิจและอำนาจหน้าที่ของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมา จากกรณีดังกล่าวจึงมีผลให้ กรมคุมประพฤติต้องรับโอนภารกิจในการคุมประพฤติดังกล่าวจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมาดำเนินการ เฉพาะการดำเนินงานในขั้นตอนของการควบคุมและสอดส่อง ส่วนการดำเนินงานในขั้นตอนของการสืบเสาะและพินิจยังคงเป็นภารกิจในความรับผิดชอบของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเช่นเดิม ทั้งนี้โดยได้มีการส่ง-รับมอบงานคุมความประพฤติเด็กและเยาวชนมาตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ปัจจุบันการคุมประพฤติดังกล่าว เฉพาะในส่วนของการคุมความประพฤติหรือการควบคุมและสอดส่อง จึงเป็นภารกิจในความรับผิดชอบดำเนินการของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม โดยมีพนักงานคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด/ประจำศาล ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น ๑๐๗ สำนักงาน เป็นผู้ทำหน้าที่ควบคุมและสอดส่องผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนดังกล่าว

ความหมาย

การคุมความประพฤติเด็กและเยาวชน คือ กระบวนการติดตาม ควบคุมดูแล ให้คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนในชุมชน ซึ่งถูกกำหนดเงื่อนไขการคุมความประพฤติ โดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ควบคุมดูแล แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนในเรื่องความประพฤติ การศึกษา การประกอบอาชีพ หรือเรื่องอื่นๆ ด้วยวิธีการแก้ไขฟื้นฟูตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้กระทำผิดปฏิบัติตามเงื่อนไขการคุมความประพฤติ ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ สามารถปรับตัวอยู่กับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปกติสุข